

**REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb**

Klasa: 310-02/15-01/420
Urbroj: 321-01/15-05
Zagreb, 23. studenoga 2015.

Na temelju članka 11. stavka 2. točke 4. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12) i članka 30. točke 25. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 22/13 i 102/15) Hrvatska energetska regulatorna agencija je na 23. sjednici Upravnog vijeća održanoj 23. studenoga 2015. donijela sljedeću

ODLUKU

o davanju prethodne suglasnosti na prijedlog Pravila za dnevne dražbe za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta na granicama CEE regije te na hrvatsko-mađarskoj i hrvatsko-slovenskoj granici

1. Daje se prethodna suglasnost na prijedlog Pravila za dnevne dražbe za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta na granicama CEE regije te na hrvatsko-mađarskoj i hrvatsko-slovenskoj granici kojeg je energetske subjekt Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupska 4, Zagreb dostavio Hrvatskoj energetske regulatorne agencije dopisom broj i znak: 36-3709/15-KMK, od 23. rujna 2015.
2. Ova Odluka objavit će se na internetskoj stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije.
3. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Hrvatska energetske regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: HERA) je 24. rujna 2015. zaprimila dopis Hrvatskog operatora prijenosnog sustava d.o.o., Kupska 4, Zagreb (u daljnjem tekstu: HOPS), broj i znak: 36-3709/15-KMK, od 23. rujna 2015., kojim se od HERA-e traži prethodna suglasnost na prijedlog Pravila za dnevne dražbe za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta na granicama CEE regije te na hrvatsko-mađarskoj i hrvatsko-slovenskoj granici (u daljnjem tekstu: Pravila) (engl. Rules for Daily Capacity Allocation on borders of CEE region and borders Croatia-Hungary and Croatia-Slovenia).

Člankom 30. točkom 25. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 22/13 i 102/15) propisano je da je operator prijenosnog sustava osobito dužan donijeti, uz mišljenje

operatora tržišta električne energije i uz prethodnu suglasnost Agencije, a u koordinaciji sa susjednim operatorima prijenosnih sustava te na razini jedne ili više regija za prekograničnu razmjenu električne energije, pravila o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta, utemeljena na tržišnim načelima te ih na primjeren način javno objaviti.

HERA je 26. listopada 2015. zaprimila dopis HOPS-a broj i znak: 36-4196/15-KMK, od 22. listopada 2015. u kojem je priloženo Mišljenje Hrvatskog operatora tržišta energije d.o.o. na prijedlog Pravila.

Člankom 11. stavkom 2. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12) posebno su navedeni poslovi HERA-e, koji između ostaloga obuhvaćaju i davanje suglasnosti na opće akte vezane za prekogranično trgovanje, upravljanje zagušenjima i dodjelu kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima te predlaganje pokretanja postupka za izmjenu tih pravila i nadzor prekograničnog trgovanja, upravljanja zagušenjima i dodjele kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima.

Članak 15. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti propisuje da se u prekograničnim pitanjima HERA savjetuje i usko surađuje s drugim nacionalnim regulatornim agencijama i Agencijom za suradnju energetske regulatora (engl. *Agency for the Cooperation of Energy Regulators* - ACER). U istom članku HERA-i se propisuje obveza suradnje s drugim nacionalnim regulatornim agencijama u cilju poticanja stvaranja operativnih aranžmana koji omogućuju optimalno upravljanje mrežom, promicanje zajedničkih burzi električne energije, dodjele prekograničnog kapaciteta, osiguravanja primjerenog prekograničnog kapaciteta u regiji i među regijama te koordinaciju razvoja pravila za upravljanje zagušenjem.

Nadzor postupka i davanje suglasnosti na postupak dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta (u daljnjem tekstu: PPK) jedna je od dužnosti regulatora definirana europskim zakonodavstvom, a posebno Uredbom (EZ) 714/2009 i pripadajućim Smjernicama o upravljanju zagušenjima (u daljnjem tekstu: Uredba i Smjernice).

Ured CAO Central Allocation Office GmbH (u daljnjem tekstu: CEE CAO), koji je bio zadužen za eksplicitnu dodjelu godišnjih, mjesečnih i dnevnih PPK do rujna 2015. godine u regiji centralno-istočnoj Europi te na hrvatsko-slovenskoj i hrvatsko-mađarskoj granici, proveo je od 3. lipnja do 3. srpnja 2015. javnu raspravu o Pravilima, pri čemu nije zaprimljena niti jedna primjedba na Pravila.

Od 1. rujna 2015. CEE CAO, u čijem vlasničkom udjelu participira i HOPS, te CASC.EU S.A., koji je bio zadužen za dodjelu PPK u zapadnoj Europi, udružili su se u JAO (engl. *Joint Allocation Office*), te se od tada dodjeljuje PPK na godišnjoj, mjesečnoj i dnevnoj razini na hrvatsko-slovenskoj i hrvatsko-mađarskoj granici.

HERA je 25. rujna 2015. (klasa: 310-02/15-01/340, urbroj: 371-01/15-04) dala prethodnu suglasnost na prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta i Usklađena pravila za dodjelu EU HAR. Usklađenim pravilima za dodjelu (engl. *Harmonised Allocation Rules* - HAR) definirana je dodjela i korištenje dugoročnih prava na kapacitet (engl. *Long Term Transmission Right*) u 2016. godini unutar EU-a, i prije stupanja na snagu Uredbe Komisije o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta (engl. *Guideline on Forward Capacity Allocation* - GL FCA). U HAR-u je definirana godišnja i mjesečna dodjela PPK, a Pravilima dodjela PPK na dnevnoj razini na hrvatsko-slovenskoj i hrvatsko-mađarskoj granici.

Pravila su izrađena prije poznavanja konačnog teksta GL FCA, pa se stoga ona smatraju projektom rane implementacije pravila za mreže (engl. *Network Codes*), a među koje pripada i GL FCA.

Temeljem provedenog postupka analize dostavljenih Pravila, HERA zaključuje sljedeće:

- Pravilima se definira eksplicitna dnevna dodjela i korištenje PPK;

- PPK predstavlja fizičko pravo na prijenos električne energije (*engl. Physical Transmission Rights - PTR*);
- PPK na dnevnoj razini predstavlja dnevno pravo na prijenos električne energije (*engl. Daily Transmission Rights – DTR*) koje je rezultat dodjele PTR-a na dnevnim dražbama;
- u slučaju da se na određenoj granici implementira dnevno povezivanje tržišta (*engl. market coupling*) čime bi se PPK dodijelio implicitno od strane burzi električne energije, ta granica će se izuzeti iz Pravila, za što je potrebno priložiti odluke relevantnih operatora prijenosnih sustava i prateća odobrenja od strane relevantnih nacionalnih energetske regulatornih agencija;
- dodjela DTR-a će biti vršena koristeći internetsku programsku platformu JAO-a;
- dodijeljeni DTR se može ograničiti uslijed više sile (*engl. Force Majeure*), izvanredne situacije (*engl. Emergency Situation*) ili osiguranja sigurnosti sustava (*engl. System Security*);
- dodijeljeni DTR se smatra postojanim poslije jamstvenog roka tržišta dan unaprijed (*engl. Day Ahead Firmness Deadline - DAFD*) navedenog u Uredbi Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (*engl. Commission Regulation (EU) 2015/1222 of 24 July 2015 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management – CACM*);
- DAFD je za granicu s Mađarskom u 10:30, a za granicu sa Slovenijom u 11:00 u danu u kojem se dodjeljuje DTR;
- u skladu sa CACM-om PTR se može ograničiti nakon DAFD-a samo uslijed više sile i izvanredne situacije;
- ograničenje DTR-a tržišnom sudioniku će se vršiti proporcionalno s obzirom na njegov udio u ukupno ponuđenom kapacitetu (*engl. pro rata basis*);
- u slučaju ograničenja DTR-a radi osiguranja sigurnosti sustava ili uslijed izvanredne situacije te ako je ograničenje objavljeno na internetskim stranicama platforme za dodjelu DTR-a prije DAFD-a, nositelji ograničenog DTR-a dobivaju nadoknadu koja je jednaka umnošku postignute granične cijene (*engl. Marginal Price*) za DTR na dražbi i iznosu ograničenog DTR-a;
- u slučaju ograničenja DTR-a uslijed više sile te ako je ograničenje objavljeno na internetskim stranicama platforme za dodjelu DTR-a prije DAFD-a, nositelji ograničenog DTR-a ne dobivaju nadoknadu za ograničeni DTR;
- u slučaju ograničenja DTR-a uslijed više sile koja se dogodila nakon DAFD-a, nositelji ograničenog DTR-a dobivaju nadoknadu koja je jednaka umnošku postignute cijene za DTR na dražbi i iznosu ograničenog DTR-a;
- u slučaju ograničenja DTR-a uslijed izvanredne situacije koja se dogodila nakon DAFD-a, nositelji ograničenog DTR-a dobivaju nadoknadu koja je jednaka iznosu ograničenog DTR-a, izraženog u MW, pomnoženog s:
 - razlikom tržišnih cijena (*engl. Market Spread*) na pojedinoj granici među zonama za točno određeno satno razdoblje samo u slučaju pozitivne razlike tržišnih cijena u smjeru ograničenja DTR-a ili
 - graničnom cijenom dražbe na kojoj je dodijeljen DTR ukoliko se cijena tržišta dan unaprijed ne računa u najmanje jednoj od dvije relevantne zone nuđenja kapaciteta, što je trenutačno slučaj u Hrvatskoj;
- kako bi koristio dodijeljeni DTR, tržišni sudionik mora nominirati kapacitet relevantnim operatorima prijenosnog sustava na relevantnoj granici dostavom ugovornih rasporeda

prekogranične razmjene u skladu s pojedinačnim pravilima za nominaciju za svaku granicu (engl. *Nomination Rules*);

- na internetskoj stranici JAO-a će biti objavljena lista svih pravila za nominacije s relevantnim rokovima za prijavu nominacije;
- ukoliko tržišni sudionik ne nominira kapacitet on će mu se oduzeti (engl. *use it or lose it*), osim u slučaju da je DTR rezerviran za potrebe uravnoteženja sustava;
- nositelj PTR-a (engl. *PTR holder*) može rezervirati PTR za potrebe uravnoteženja sustava ukoliko:
 - ima važeći ugovor o sudjelovanju na dražbama,
 - je zadovoljio sve financijske obveze s obzirom na dodijeljeni PTR i
 - je dostavio obavijest JAO-u glede rezervacije kapaciteta za potrebe uravnoteženja sustava u za to predviđenim rokovima.

JAO će u 2016. godini dodjeljivati u skladu s Uredbom i pratećim Smjernicama na koordiniran način prekogranične prijenosne kapacitete na dnevnoj razini na granici između Hrvatske i Slovenije te Hrvatske i Mađarske koristeći Pravila.

Slijedom navedenoga HERA daje prethodnu suglasnost na prijedlog Pravila za dnevne dražbe za dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta na granicama CEE regije te na hrvatsko-mađarskoj i hrvatsko-slovenskoj granici, kako je odlučeno u točki 1. izreke ove Odluke.

Člankom 27. stavkom 9. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti propisano je da se pojedinačne odluke koje Upravno vijeće Hrvatske energetske regulatorne agencije donosi u obavljanju javnih ovlasti objavljuju na internetskoj stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije te je stoga odlučeno kao u točki 2. izreke ove Odluke.

Predsjednik Upravnog vijeća

Tomislav Jureković, dipl. ing.